

Conversem amb... Carme Fenoll

Paraules clau: biblioteques, Carme Fenoll, Catalunya, Entrevistes, Lola Garcia Hinarejos

Carme Fenoll i Clarabuch (Palafolls, 1977) ha estat la cap del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya des del 2012 fins març de 2017. Diplomada en Biblioteconomia i Documentació per la Universitat de Barcelona i llicenciada en Documentació per la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), va completar el seus estudis amb diversos postgraus i un màster en Gestió cultural. Ha desenvolupat la seua trajectòria professional al front de diverses biblioteques públiques de Catalunya, especialment a Palafrugell, engegant projectes innovadors com ara *Arteca*, *Bibsons*, *Wiki Loves BibliotequesCAT*, etc. Cal destacar també la seua vessant pedagògica com a tutora dels estudis de Documentació de la UOC i com a autora de diversos estudis professionals, entre els quals el reeixit [Cinquanta idees per sorprendre des de la biblioteca pública](#) en col·laboració amb *Ciro Lluca* entre d'altres.

Carme, de xicoteta somiaves ser bibliotecària. Sempre has tingut clar que aquesta és una professió que permet accomplir els somnis?

Totalment. Des de petita vaig poder comprovar la capacitat de les biblioteques d'obrir nous móns i ajudar a les persones a ser més curioses. És una professió que et permet sardollar les teves ganes de saber i que té possibilitats infinites d'ajudar a millorar la societat.

Catalunya va ser pionera en la formació dels bibliotecaris, amb l'Escola de Bibliotecàries iniciada per Eugeni D'Ors l'any 1915. Amb la experiència que et dona ser formadora a la UOC, com veus el panorama formatiu actual? Els plans d'estudis universitaris recullen la diversitat i canvis permanents per la formació dels gestors d'informació i la seua especialització?

En l'àmbit de la biblioteca pública, crec que caldria ampliar el ventall formatiu a especialitzacions. Diria que del 1915 al 2017 hem perdut trets essencials de la professió i que caldria recuperar-les -en aquest sentit, el nou Postgrau de Prescripció amb la Facultat de Biblioteconomia és un camí-. Em fa l'efecte que amb la voluntat de ser punters en els camps de les tecnologies, vam perdre una base important que és respondre a una de les primeres expectatives que els ciutadans esperen trobar en nosaltres: ser bons prescriptors i orientadors, en el camp literari i també cultural. Igual que en el camp de l'ensenyament, penso que en el de la biblioteconomia, caldria ser més exigents amb el perfil formatiu. I

arribats en aquest punt, penso que el problema no és tant en els estudis sinó en la via d'entrada a la professió. El model d'oposicions s'hauria de sotmetre a revisió i incorporar, per exemple, proves pràctiques per valorar l'atenció al públic: necessitem els millors al capdavant de les biblioteques.

Has iniciat projectes pioners a les biblioteques com Arteca (préstec d'obres d'art), Bibsons, Wiki Loves BibliotequesCAT (col·laboració amb Viquipèdia), 10x10 (trobades entre editors i bibliotecaris) i Biblioteques amb DO (maridatge de biblioteques i vins) Segur que et quedem molts camins nous per explorar, pots avançar alguna cosa?

"Visc en una mena de "bibliocosmos" i el meu cervell no para de pensar en oportunitats de col·laboracions amb sectors diferents. En el marc de futur, m'hauria agradat molt iniciar projectes d'internacionalització i intercanvis professionals. També crec que tenim molt camp per córrer fomentant les accions amb llibreries. Un tercer àmbit que m'agradaria explorar més és el vinculat a l'autoedició".

Ets twittera molt activa i fan de Viquipèdia. Quines oportunitats veus en aquests dos mitjans pels bibliotecaris?

M'agraden les xarxes socials i, efectivament, dedico més temps a Twitter perquè penso que és el que més m'aporta a nivell professional. A dia d'avui, penso que és imprescindible conèixer i aprofitar al màxim aquestes eines, gratuïtes i fàcils d'utilitzar.

Pel que fa a Viquipèdia, el projecte Bibliowikis i el fet d'haver conegut a l'Àlex Hinojo i al col·lectiu que representa, m'ha aportat un coneixement interessant sobre models de gestió i estratègies de futur. El perfil del viquipedista i el d'un bibliotecari crec que s'entrecreuen perfectament i em fa l'efecte, que molts professionals ho han vist o ho veuran en un futur.

Pineda de Mar, Poblenou, Banyoles, Palafrugell... has passat per diverses biblioteques públiques abans de d'arribar a la direcció del Servei de Biblioteques del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Consideres que per dirigir un servei com aquest és imprescindible conèixer de primera mà la realitat de les biblioteques municipals?

No sé si imprescindible, però sí que m'ha ajudat moltíssim a mi per tal de detectar necessitats i parlar el mateix llenguatge que els professionals a qui donava suport. Sempre m'he sentit una més de les persones que treballen a les biblioteques públiques i he intentat visibilitzar més la bona feina que fan la gran majoria d'ells.

Les bibliotecàries seleccionen, cataloguen, llegeixen, recomanen llibres... T'has plantejat escriure literatura com alguna col·lega (Joana Raspall, Nuria Amat...) o, si més no, les memòries del teu pas pel Servei de Biblioteques?

M'ho he plantejat, sí, i espero trobar el temps aviat per fer-ho. I si més no, en aquest futur proper, m'agradarà escriure articles professionals.

Al Servei de Biblioteques iniciaries una línia de treball que em sembla molt interessant. En referisc a la visita que féreu a diverses biblioteques i llibreries de Paris on s'ajuntaven el coneixement de serveis bibliotecaris punters, l'oci cultural i especialment la intercomunicació dels bibliotecaris de la xarxa. Penses que fan falta més iniciatives com aquesta per unir i motivar un col·lectiu com el bibliotecari?

Totalment. Són una manera fàcil i engrescadora d'obrir finestres, replantejar-nos models i conèixer noves pràctiques. Organitzar com a mínim una vegada a l'any un viatge professional internacional -enguany hem anat a Bolonya- hauria de ser una pràctica habitual entre el col·lectiu bibliotecari. Diria que, arribat a un punt de la carrera professional, ja necessitem nous tipus de formació continuada, i una d'elles és aquesta. Les administracions locals ho haurien de veure igual i facilitar als professionals aquest tipus de sortides.

Fent balanç dels objectius que et marcares quan començares a treballar a la direcció tècnica de les biblioteques de Catalunya en 2012 i les metes on has arribat al 2017, quins projectes o somnis t'han quedat per posar en marxa al Servei de Biblioteques?

En l'àmbit de polítiques bibliotecàries catalanes, m'hauria agradat avançar més en la consecució del catàleg únic i la imatge de carnet únic. O en la millora del sistema del préstec interbibliotecari i la posada en marxa d'una app que vam treballar.

M'hauria agradat també poder lligar alguns temes d'internacionalització que teníem parlats; també temes tecnològics com, per exemple, els vinculats a la realitat virtual o als makerpaces. Algunes noves propostes anaven vinculades a apropar-nos més a moviments de renovació pedagògica com Escola Nova 21, amb qui estic en contacte gràcies a que formo part del patronat de la Fundació Bofill.

És evident que has iniciat un nou estil de gestió de sistemes de biblioteques, has revolucionat el món bibliotecari i no només pels nous projectes, has engrescat i il·lusionat els professionals de la xarxa. Has aportat un fum d'idees, però, reciprocament, què t'ha aportat el pas pel Servei de Biblioteques?

Ha estat un honor i un plaer poder mirar-me les biblioteques des d'una altra òptica i tenir la possibilitat de conèixer molt millor el territori català en el seu conjunt i diversitat. I sobretot, m'ha aportat una agenda de nous contactes impressionant: he fet molts amics i he conegut gent meravellosa, amb qui de ben segur continuaré en contacte i intentant fer coses junts.

On t'imagines treballant d'ací dos anys?

En algun àmbit vinculat a la cultura i el món del llibre, prioritàriament.

Has impartit a València i a Alacant el curs "8 hores en la jornada d'un responsable de biblioteques" i pròximament ho faràs a Castelló. Es tracta d'un taller motivador que ha inspirat a molts professionals. Quines capacitats consideres essencials per ser un bon responsable de biblioteca?

"Considero que un bon responsable de biblioteca pública ha de ser una persona curiosa, flexible i a qui li agradi treballar de cara al públic. Valoro molt a les persones que s'estimen la comunitat on treballen i que s'involucren al 100% en oferir més oportunitats".

Com a prescriptora de lectura, quins llibres recomanaries als bibliotecaris?

Recomanaria molt llegir la *Història de les biblioteques de Catalunya: 1900-1936* de l'Alexandré Galí, reeditada recentment per Comanegra. Llegint-ho podem fer una mirada al passat per entendre millor d'on venim i amb quina base van ser organitzades les biblioteques.

Trobo molt recomanable llegir a gent com la Michèle Petit o l'Alberto Manguel, per fer composició de lloc. Però com que més aviat s'edita poc sobre la nostra professió, el què considero imprescindible és que els bibliotecaris llegeixin i els apassioni la lectura.

En el teu dia a dia no pot faltar...?

Els millors dies passen per tenir a mà la meva família, poder començar el dia llegint la premsa, el twitter i un bon llibre, i poder gaudir d'una conversa amb un bon amic o una persona a qui aprecies. Són tres coses que no tenen preu i que tenen tot el valor del món per mi.

Gràcies, Carme!

Per: Lola García Hinarejos, *La seua experiència professional s'ha centrat principalment en l'àmbit de la biblioteca pública, encara que també ha treballat com a arxivera i com a documentalista. Actualment treballa dirigint la Biblioteca Pública de Carcaixent.*

E-mail: comunicacio@cobdcv.es